

2020-12-11

VING SVE AB - REMISSYTTRANDE

Diarienummer N2020/02921

Via e-post:

n.remissvar@regeringskansliet.se

cc. n.delning.bi@regeringskansliet.se

Näringsdepartementet
Avdelningen för näringsliv
Avdelningen för branscher och industri

Yttrande över Utkast till förordning om statligt lån till arrangörer av paketresor till följd av spridningen av sjukdomen covid-19

Ving, som är en del av Nordic Leisure Travel Group, är en av Sveriges ledande researrangörer. Under pandemin har vi i likhet med våra branschkollegor drabbats av reseavrådan och inreserestriktioner som har gjort vår verksamhet till stora delar omöjlig att genomföra. Som vår branschorganisation SRF konstaterar i sitt remissvar har det varit tydligt under lång tid att resebranschen är den bransch som drabbats hårdast av Corona-pandemin. Många företag har tappat hela sin omsättning. Redan i Mars efterlyste SRF ett riktat stöd till resebranschen, i form av en fond för kundåterbetalningar, som sedan betalas tillbaka av företagen, d v s en lösning som gynnar kunder och researrangörer, men som inte belastar skattebetalare. Att regeringen äntligen vill komma med ett riktat stöd till vår bransch är därför mycket glädjande. Tyvärr kommer detta förslag alldeles för sent, och riskerar att skada branschen mer än hjälpa.

Vi ansluter oss till den kritik SRF riktar mot förslaget till förordning om statligt lån till arrangörer av paketresor till följd av spridningen av sjukdomen covid-19. Vi vill därutöver lämna några ytterligare kommentarer.

1. Förslaget snedvrider konkurrensen till fördel för oseriösa aktörer

Enligt Paketreselagen är en researrangör skyldig att återbetala hela resans pris till en kund som får sin resa inställd av arrangören, eller själv avbokar sin resa på grund av att UD avråder från resa till det planerade resmålet. Dessutom har researrangörer en strikt skyldighet att ersätta kunden för fel i resa om resan avbryts i förtid eller inte kan levereras enligt avtal, oavsett vad bristen beror på. Återbetalning till kund ska ske inom 14 dagar.

Efter att den totala reseavrådan infördes den 15 mars, har vi researrangörer kämpat hårt för att återbetala till alla kunder som fått sina resor påverkade eller avbokade på grund av pandemin. Vi har gjort det av omsorg om kunderna – men också för att vi, till skillnad mot de flesta andra branscher, enligt lag är tvungna att återbetala till kunden oavsett anledning till att resan ställs in. Att pandemin inte är något vi kunnat vara sig påverka eller förutse spelar därvid ingen roll. Lagen ger heller inget utrymme för att skjuta upp återbetalningar under speciellt svåra tider. Med anledning av dröjsmålen med återbetalningar har Konsumentverket inlett sex tillsynsärenden mot flygbolag och researrangörer. Tre av ärendena har avslutats och två ärenden pågår fortfarande. Budskapet har varit tydligt: Kunden har rätt att få sina pengar återbetalda inom 14 dagar, även om det råder extraordinära omständigheter.

Under sommaren 2020 befann sig många företag därför i en akut likviditetskris. Trots detta har vi och många av våra kollegor lyckats återbetala till våra kunder och har inte längre några utestående återbetalningar som är äldre än 14 dagar. Vi har gjort det som vi så tydligt ålagts.

Enligt det förslag som nu skickats på remiss ska dock enbart företag som ännu inte har återbetalat till sina kunder kunna få lån för att täcka återbetalningskostnaden – för resor som skulle ha påbörjats mellan den 1 mars 2020 och den 31 januari 2021. En kund som fått sin resa avbokad i mars 2020 och fortfarande väntar på återbetalning har nu väntat i 9 månader. Det finns inga incitament i förslaget för att företagen ska genomföra återbetalningar under vintern eftersom endast återbetalningar som inte har genomförts kan utgöra grund för lån. Eftersom lån enligt förslaget först kan komma att betalas ut i mars eller april 2021 riskerar dessa kunder därför att få vänta i ytterligare 3-4 månader – eller totalt ett år från avbokningstillfället.

Att företag som så väsentligt agerar i strid med gällande konsumentskyddslagstiftning är de enda som omfattas av statens hittills enda riktade stöd till resebranschen är direkt olämpligt.

Förslaget om researrangörslån som det är utformat är uppenbart konkurrenssnedvridande till nackdel för alla de seriösa företag som har gjort sitt yttersta för att trots stora utmaningar återbetala till sina kunder. Företag som kanske har lånat pengar till mindre förmånliga villkor, sagt upp personal eller fått tillskott från sina ägare – vilket i ett småföretag kan vara ägarens personliga besparingar – för att kunna garantera sina kunder en återbetalning så fort som möjligt.

Det finns en påtaglig risk att förslaget gynnar oseriösa företag på bekostnad av dem som värnar om sina kunder och till skada för både kunder och branschen som helhet.

2. Förslaget missgynnar nystartade företag

Enligt förslaget får ett researrangörslån beviljas en researrangör med ett belopp som, tillsammans med ränta, högst uppgår till 25 procent av researrangörens totala omsättning år 2019. Detta kommer att missgynna företag som startats under 2019 eller tidigt 2020 och som inte hunnit upparbeta en omsättning för 2019 i proportion till den planerade omsättningen för 2020.

Enligt meddelandet från EU Kommissionen om en tillfällig ram för statliga stödåtgärder till stöd för Ekonomin under det pågående utbrottet av Covid-19 får lån till företag som bildas från och med den 1 januari 2019 begränsas till maximalt motsvarande de förväntade årliga lönekostnaderna under de två första verksamhetsåren istället för omsättningen 2019 eller dubbla lönekostnaderna för 2019. Om förslaget ska genomföras bör denna möjlighet implementeras.

3. Kunderna kan skyddas på mer ändamålsenliga sätt

Så som den föreslagna förordningen är utformad ger den intryck av att vara ett indirekt stöd till researrangörernas kunder, snarare än att vara ett stöd till företag i en utsatt bransch. Att skydda de konsumenter som riskerar att bli utan återbetalning om en arrangör går i konkurs är ett behjärtansvärt syfte som vi till fullo ställer oss bakom. Dock bör detta kunna uppnås på ett sätt som inte vare sig snedvrider konkurrensen eller missgynnar nystartade företag på de sätt som beskrivits ovan.

Den resegaranti som varje paketresearrangör är skyldig att ställa är avsedd att skydda konsumenterna om researrangören går i konkurs. Systemet garanterar dock enbart återbetalning till kunden om den aktuella resan *ställs in* på grund av arrangörens obestånd. Den nu rådande pandemisituationen har blottat en sårbarhet i systemet. Om en arrangör går i konkurs på grund av påverkan från pandemin innan arrangören hunnit återbetala till sina kunder, kommer dessa kunder inte få någon ersättning ur resegarantin eftersom deras resor ställdes in på grund av pandemin och inte på grund av konkursen.

En utvidgad resegaranti eller en speciell Corona-garanti som avser täcka just dessa återbetalningar till kunder skulle lösa problemet för kunderna. Om arrangören går i konkurs får kunden ersättning ur garantin, och i annat fall får kunden sin återbetalning från arrangören. SRF har redan uppmanat regeringen att utreda möjligheterna att förbättra konsumentskyddet, genom brev den 27 november 2020. Regeringen bör genomföra denna utredning.

Regeringen bör i detta sammanhang också utreda konsekvenserna av det faktum att betal- och kreditkortsbolagen i Sverige inte har rätt till regress mot resegarantin i de fall kunden vänder sig till kortbolaget med krav på återbetalning istället för till resegarantin. Detta gör att även kortbolagen kräver säkerhet av researrangörerna för resor som omfattas av resegarantin, vilket leder till en dubbel börda för arrangörerna. I övriga Norden finns inte detta problem.

4. Vi avstyrker förslaget i sin helhet

Det är mycket angeläget att resebranschen får ett riktat stöd för att mildra konsekvenserna av pandemin, likt de stöd vi sett i våra grannländer. Som SRF många gånger har påtalat riskerar stora delar av den svenska resebranschen att gå under utan kraftfulla åtgärder. Förslaget till förordning om statligt lån till arrangörer av paketresor till följd av spridningen av sjukdomen covid-19 är dock inte det stöd branschen behöver. Samtliga de ändringar som

föreslås av SRF, och som vi ställer oss bakom, är nödvändiga att införa för att förslaget alls ska vara lämpligt att genomdriva. Det krävs enligt vår mening så omfattande omarbetning av förslaget att det kan sägas vara ett helt annat förslag. Förordningen i den föreslagna formen bör därför inte genomföras.

Magnus Wikner
Ving SVE AB